

PENSJONSTRYGDEN FOR SJØMENN

Rundskriv IB 668

Postadresse: Postboks 8143 Dep, 0033 Oslo Oslo, 28.11.2000
Kontoradresse: Københavngt. 10
Telefon: 22 35 89 00
Telefax: 22 35 89 99
E-post: post@pts.no Internett: www.pts.no

Orientering om adgangen til å tjenestegjøre til sjøs for sjømannspensjonister

1. Lovens vilkår om å ha sluttet i pensjonsgivende tjeneste m.v.

Lov av 3.12.48 om pensjonstrygd for sjømenn § 4 nr. 4 lyder:

«Alderspensjon til arbeidstaker som ikke er fylt 62 år, kan bare ytes når han har sluttet å opptjene pensjonsgivende fartstid som nevnt i § 1, jf. § 2, og ikke har tilsvarende tjeneste på utenlandsk skip.»

Selv om en arbeidstaker har opptjent nok fartstid for rett til pensjon og har nådd pensjonsalderen, er således retten til å få sjømannspensjon før fylte 62 år betinget av at han *ikke opptjener pensjonsgivende fartstid*. Dette innebærer at ansettelsesforholdet om bord må være opphørt, samt at arbeidstakeren ikke lenger mottar hyre (herunder feriepengar og fritidskompensasjon) eller sykepengar fra folketrygden for sykdom inntruffet i pensjonsgivende tidsrom.

Når arbeidstakeren er fylt 62 år, gjelder ingen slike begrensninger i retten til å få sjømannspensjon.

Ovennevnte lovbestemmelse innebærer også at dersom en sjømannspensjonist som ikke er fylt 62 år gjenopptar tjeneste som omfattes av pensjonstrygden for sjømenn, eller tar tilsvarende tjeneste på utenlandsk skip, mister han retten til pensjon inntil han igjen slutter eller har fylt 62 år. Sjømannspensjonisten kan fritt ta arbeid i land uten at dette har følger for selve sjømannspensjonen. Eventuelt pensjonstillegg bortfaller derimot hvis vedkommende har en pensjonsgivende inntekt som overstiger 2 ganger folketrygdens grunnbeløp, jf. rundskriv IB 688.

2. Tjenestegjøring i kortvarige vikariater o.l.

Det forekommer at personer under 62 år som allerede har sluttet i tjenesten til sjøs og mottar sjømannspensjon, får tilbud om å tjenestegjøre i kortvarige vikariater o.l.

Pensjonstrygden for sjømenn følger den praksis at pensjonisten ikke anses å ha gjenopptatt tjenesten i relasjon til bestemmelsen i lovens § 4 nr. 4, og kan beholde sin løpende sjømannspensjon, dersom det ikke utbetales hyre utover ca. 3 måneder innenfor en 12 månedersperiode. Dersom arbeidstakeren tar flere vikariater til sjøs mellom fylte 60 og 62 år, kan det totalt sett ikke ytes pensjon under vikariattjeneste for mer enn i alt 6 måneder.

3. Opptjening av pensjonsgivende fartstid/innbetaling av pensjonsavgift

Fartsmåned som vedkommende mottar pensjon for teller ikke med ved beregning av pensjonen. Den som har alderspensjon mens han tjenestegjør til sjøs (etter fylte 62 år, eller før fylte 62 år etter reglene for vikariater m.v.) får derfor ikke medregnet tjenesten som pensjonsgivende.

Plikten til å svare pensjonsavgift (arbeidstakers og reders del) gjelder generelt. Det skal således betales avgift på vanlig måte ved vikariater m.v. og ved tjeneste etter fylte 62 år, selv om ikke ytterligere fartstid godskrives.

4. Meldeplikt til Pensjonstrygden for sjømenn

Dersom en sjømannspensjonist under 62 år gjenopptar tjeneste på skip eller annen flyttbar innretning i sjøen som omfattes av trygden, eller på tilsvarende utenlandsk skip, må han straks underrette Pensjonstrygden om dette med opplysning om hvor lenge tjenesten antas å ville vare.

Dreier det seg om et kortvarig tjenesteforhold (hyre inntil ca. 3 måneder), og vedkommende velger å la pensjonen opphøre for å opptjene ytterligere pensjonsgivende fartstid, må han opplyse om dette.

Det skal også sendes særskilt underretning når tjenesteforholdet opphører.

Kontroll av rett til sjømannspensjon før fylte 62 år foretas mot rederienes opplysninger i forbindelse med innbetaling av pensjonsavgift for samme tidsrom.

STYRETS RETNINGSLINJER FOR VIKARIATER

FASTSATT I MØTE 15.11.2000

§ 1. Vikartjeneste av tillatt varighet i forhold til retten til sjømannspensjon

Etter virkningstidspunktet for tilståelse av pensjon kan en arbeidstaker/-pensjonist ta vikartjeneste til sjøs av en varighet på inntil ca. 3 måneder innenfor en 12-månedersperiode uten at retten til pensjon faller bort før fylte 62 år etter lovens § 4 nr. 4.

Ved vurdering av om vikartjenesten har en tillatt varighet etter første ledd, maksimum 3 måneder, ses det bort fra den måned vikartjenesten tar til og den måned vikartjenesten slutter.

Dersom arbeidstakeren tar flere vikariater til sjøs mellom fylte 60 og 62 år, kan det totalt sett ikke ytes pensjon under vikartjeneste for mer enn i alt 6 måneder. Eventuelt for meget utbetalt pensjon utover 6 måneder kreves tilbake etter bestemmelsene i lovens § 24.

§ 2. Vikartjeneste av lengre varighet

Er det på forhånd klart at et vikariat vil vare i lengre tid enn det som svarer til et vikariat av tillatt varighet etter § 1, kan det ikke ytes pensjon for noen måneder under vikartjenesten.

Er det på forhånd forutsatt at et vikariat ikke vil vare i lengre tid enn det som svarer til et vikariat av tillatt varighet etter § 1, men uforutsette omstendigheter fører til at vikariatet likevel blir av lengre varighet, kreves det ikke tilbakebetalt pensjon for de første 3 måneder. For meget utbetalt pensjon utover de første 3 måneder kreves tilbake etter bestemmelsene i lovens § 24.

§ 3. Avgrensning mot reell fortsettelse/gjenopptak av sjøtjenesten

Dersom en arbeidstaker/pensjonist mellom fylte 60 og 62 år tar ny tjeneste til sjøs uten at tjenesteforholdet har karakter av et kortvarig vikariat, men mer som en reell fortsettelse eller gjenopptak av pensjongivende sjøtjeneste, anses ikke vedkommende for å ha sluttet å opptjene pensjongivende fartstid.

TILBAKEKREVIING AV FEILUTBETALT PENSJON,

Lov om pensjonstrygd for sjømenn av 3.12.48 § 24

1. Dersom en pensjonist har mottatt ytelser etter denne loven i strid med redelighet og god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt. Feil utbetalt ytelse kan også kreves tilbake når pensjonisten eller noen som har handlet på pensjonistens vegne, uaktsomt har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra Pensjonstrygden for sjømenn og mottakeren burde ha forstått dette. Beløpet kan dekkes ved trekk i framtidige ytelser. Krav om tilbakebetaling er tvangsgrunnlag for utlegg.

2. I andre tilfeller enn nevnt i nr. 1, kan det som er utbetalt for mye, kreves tilbake dersom særlige grunner gjør det rimelig. Ved vurderingen av om det foreligger særlige grunner, skal det blant annet legges vekt på hvor lang tid det er gått siden den feilaktige utbetalingen fant sted, og om vedkommende har innrettet seg i tillit til utbetalingen. Kravet om tilbakebetaling etter dette nummeret er begrenset til det beløp som er i behold når vedkommende blir kjent med at utbetalingen var feilaktig.

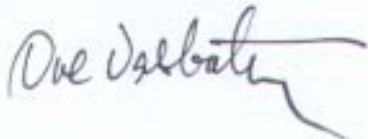
3. Når en alderspensjon eller tillegg til alderspensjon som er nevnt i andre ledd er feil utbetalt, skal det som er utbetalt for mye avregnes ved trekk i framtidig pensjon etter denne loven.

Avregningsordningen gjelder for

- a) alderspensjon som er utbetalt i strid med vilkårene i § 4 nr. 4, til arbeidstakere som ikke er fylt 62 år.
- b) tillegg til alderspensjon etter § 6 som er utbetalt til pensjonister med en pensjongivende inntekt over to ganger folketrygdens grunnbeløp.

Det som er utbetalt for mye, skal avregnes med opp til 20 prosent av den månedlige ytelsen.

4. Trekk etter nr. 1 og nr. 3 avbryter foreldelse etter lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer. Dersom slikt trekk opphører, varer virkningen av avbrutt foreldelse i ett år etter at trekket opphørte.

Ove Vasbotten
direktør

Tor-Gunnar Slåttøy